

DECYZJA RADY (UE) 2022/2353**z dnia 1 grudnia 2022 r.****w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wzmocnienia zdolności sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 41 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z decyzją Rady (WPZiB) 2021/509 ⁽¹⁾ ustanowiono Europejski Instrument na rzecz Pokoju w celu finansowania przez państwa członkowskie działań Unii w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa służących utrzymaniu pokoju, zapobieganiu konfliktom i umacnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) Traktatu. W szczególności, zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2021/509, Europejski Instrument na rzecz Pokoju może finansować działania służące wzmocnieniu zdolności państw trzecich oraz organizacji regionalnych i międzynarodowych dotyczących kwestii wojskowych i obronnych.
- (2) W deklaracji z Brda z dnia 6 października 2021 r. przywódcy Unii i jej państw członkowskich, w porozumieniu z przywódcami z Bałkanów Zachodnich, wezwali do dalszego rozwoju zdolności partnerów z Bałkanów Zachodnich za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.
- (3) W konkluzjach Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie strategicznych wytycznych Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju na 2022 r. utrzymano jako jeden z kluczowych priorytetów na ten okres środki pomocy w celu dwustronnego wsparcia krajów Bałkanów Zachodnich.
- (4) Dnia 21 marca 2022 r. Rada zatwierdziła Strategiczny kompas z myślą o uczynieniu z Unii silniejszego i dysponującego większymi zdolnościami gwaranta bezpieczeństwa, także za pośrednictwem zwiększonego wykorzystania Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wsparcia zdolności obronnych partnerów, m.in. Bośni i Hercegowiny.
- (5) Unia wielokrotnie deklarowała swoje zaangażowanie na rzecz europejskiej perspektywy Bośni i Hercegowiny, w tym w konkluzjach Rady Europejskiej z marca i czerwca 2022 r., podkreślając, że stabilność i pełne funkcjonowanie tego kraju są niezbędne do tego, by mógł on wdrożyć wszystkie kluczowe reformy, w tym reformę konstytucji i ordynacji wyborczej, oraz poczynić dalsze zdecydowane postępy na swojej europejskiej drodze
- (6) Od czasu utworzenia w 2005 r. siły zbrojne Bośni i Hercegowiny odgrywają zasadniczą rolę stabilizującą jako jedna z najskuteczniejszych instytucji państwowych w zakresie utrzymywania bezpiecznego i zabezpieczonego środowiska w tym kraju. W 61. sprawozdaniu skierowanym do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych wysoki przedstawiciel w Bośni i Hercegowinie powtórzył, że należy nadal koncentrować się na reformach obronności, które pozwolą temu krajowi przejąć wiodącą rolę w utrzymywaniu pokoju i bezpieczeństwa. Oznacza to wzmocnienie sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny, w szczególności w obecnym kluczowym momencie charakteryzującym się napięciami politycznymi i retoryką prowadzącą do podziałów.
- (7) Celem niniejszego środka jest poprawa potencjału sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny, przyczynienie się w zrównoważony sposób do zwiększenia odpowiedzialności Bośni i Hercegowiny za jej procesy oraz wzmocnienia interoperacyjności wojskowej ze zdolnościami Unii, z myślą o zwiększeniu udziału sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny w przyszłych misjach i operacjach w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), bez uszczerbku dla innego możliwego wsparcia finansowanego przez Organizację Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) lub innych partnerów międzynarodowych.

⁽¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylecia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14).

- (8) Dostarczony sprzęt poprawi bezpieczeństwo i warunki rozmieszczenia sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny oraz zmodernizuje pewną liczbę zdolności operacyjnych, w szczególności w zakresie zdolności chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych, a także zdolności obronnych i zdolności wczesnego ostrzegania. Dzięki zwiększeniu potencjału brygady wsparcia taktycznego, środek pomocy umożliwi również lepszą ochronę ludności cywilnej oraz szybkie i trwałe rozmieszczenie wyznaczonego batalionu NATO, czy to w ramach misji lub operacji Unii w dziedzinie WPBiO czy też w ramach różnych innych formatów pod auspicjami między innymi Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), NATO lub Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), lub w związku z ćwiczeniami wojskowymi w terenie.
- (9) W dniu 29 czerwca 2022 r. Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem”) otrzymał wniosek Bośni i Hercegowiny o dalszą pomoc jej siłom zbrojnym w udzieleniu zamówień na kluczowy sprzęt w celu wzmocnienia ich potencjału.
- (10) Po zakończeniu stosowania środka pomocy Wysoki Przedstawiciel przeprowadzi ewaluację jego wpływu, a także zarządzania dostarczonym sprzętem i jego wykorzystania. Ewaluacja ta będzie wkładem w analizę zebranych doświadczeń, który służy ocenie skuteczności środka pomocy oraz jego spójności z ogólną strategią i politykami Unii w Bośni i Hercegowinie.
- (11) Środki pomocy mają być realizowane z uwzględnieniem zasad i wymogów określonych w decyzji (WPZiB) 2021/509, a w szczególności w zgodności ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB⁽²⁾, oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.
- (12) Rada potwierdza, że jest zdecydowana chronić, propagować i urzeczywistniać prawa człowieka, podstawowe wolności i zasady demokratyczne, umacniać praworządność i dobre sprawowanie władzy zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, Powszechną deklaracją praw człowieka i prawem międzynarodowym, w szczególności prawem międzynarodowym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie, cele, zakres stosowania i czas trwania

1. Niniejszym ustanawia się środek pomocy na rzecz Bośni i Hercegowiny (zwanej dalej „beneficjentem”), który to środek (zwany dalej „środkiem pomocy”) ma zostać sfinansowany z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.
2. Celem środka pomocy jest wzmocnienie potencjału sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny poprzez udoskonalenie i modernizację wyposażenia jej brygady wsparcia taktycznego. Dzięki zapewnieniu odpowiedniego sprzętu pomoc ta przyczyni się do zwiększenia wkładu sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny na rzecz misji i operacji wojskowych w dziedzinie WPBiO, jak również operacji utrzymywania pokoju ONZ, przy jednoczesnym wzmacnianiu współpracy euroatlantyckiej oraz przyczyni się do lepszej ochrony ludności cywilnej.
3. Aby osiągnąć cel określony w ust. 2 w ramach środka pomocy finansuje się następujące rodzaje nieśmiercionośnego sprzętu:
 - a) sprzęt polowy;
 - b) kluczowe narzędzia inżynierii wojskowej;
 - c) materiał chemiczny, biologiczny, radiologiczny i jądrowy.
4. Czas trwania środka pomocy wynosi 36 miesięcy od daty zawarcia umowy pomiędzy administratorem do spraw środków pomocy działającym w charakterze urzędnika zatwierdzającego a podmiotem, o którym mowa w art. 4 ust. 2 niniejszej decyzji, zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. a) decyzji (WPZiB) 2021/509.

⁽²⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).

5. Umowa dotycząca wdrażania środka pomocy zostaje zawarta nie wcześniej niż po przyjęciu przez Komitet Instrumentu poprawki do przepisów wykonawczych Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.

Artykuł 2

Kwestie finansowe

1. Kwota odniesienia przewidziana na pokrycie wydatków związanych ze środkiem pomocy wynosi 10 000 000 EUR.
2. Wszystkimi wydatkami zarządza się zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.

Artykuł 3

Uzgodnienia z beneficjentem

1. Wysoki Przedstawiciel dokonuje z beneficjentem niezbędnych uzgodnień, by zapewnić przestrzeganie przez niego wymogów i warunków ustanowionych niniejszą decyzją, jako warunku udzielenia wsparcia w ramach środka pomocy.
2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują postanowienia zobowiązujące beneficjenta do zapewnienia:
 - a) przestrzegania przez jednostki sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny, wspierane w ramach tego środka pomocy, odpowiednich postanowień prawa międzynarodowego, w szczególności prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;
 - b) właściwego i efektywnego wykorzystywania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy do celów, do których zostały one dostarczone;
 - c) właściwego utrzymania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy w celu zapewnienia ich użyteczności i dostępności operacyjnej w ich całym cyklu życia;
 - d) niestracenia ani nieprzekazywania bez zgody Komitetu Instrumentu ustanowionego na podstawie decyzji (WPZiB) 2021/509 aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy na rzecz osób lub podmiotów, innych niż określone w tych uzgodnieniach, pod koniec cyklu życia aktywów.
3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują postanowienia dotyczące zawieszenia i zakończenia wsparcia w ramach środka pomocy w przypadku stwierdzenia, że beneficjent naruszył obowiązki przewidziane w ust. 2.

Artykuł 4

Wykonanie

1. Wysoki Przedstawiciel jest odpowiedzialny za zapewnienie wykonania niniejszej decyzji zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, zgodnie z zintegrowanymi ramami metodologicznymi dla oceny i określenia środków i kontroli wymaganych w związku ze środkami pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju.
2. Działania, o których mowa w art. 1 ust. 3, są realizowane przez Centralną Agencję Zarządzania Projektami.

Artykuł 5

Monitorowanie, kontrola i ewaluacja

1. Wysoki Przedstawiciel monitoruje przestrzeganie przez beneficjenta obowiązków określonych zgodnie z art. 3. Monitorowanie to jest wykorzystywane do zapewnienia świadomości kontekstu i ryzyka naruszenia obowiązków określonych zgodnie z art. 3 oraz do przyczyniania się do zapobiegania takim naruszeniom, w tym naruszeniu prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez jednostki sił zbrojnych Bośni i Hercegowiny objęte wsparciem ze środka pomocy.

2. Kontrola po dostawie sprzętu i zaopatrzenia jest zorganizowana w następujący sposób:
 - a) weryfikacja dostawy – certyfikaty dostawy są podpisywane przez siły użytkowników końcowych w momencie przeniesienia prawa własności;
 - b) składanie sprawozdań z działań, w ramach których beneficjent ma co roku informować o działaniach prowadzonych z wykorzystaniem sprzętu, zaopatrzenia i usług dostarczanych w ramach środka pomocy do czasu, gdy Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) uzna, że takie sprawozdania nie są już konieczne;
 - c) kontrola na miejscu – beneficjent ma zapewnić Wysokiemu Przedstawicielowi możliwość przeprowadzenia kontroli na miejscu na jego wniosek.
3. Wysoki Przedstawiciel przeprowadza ewaluację, w formie ustrukturyzowanej pierwszej oceny środka pomocy, 12 miesięcy po dostarczeniu sprzętu. Może to obejmować wizyty na miejscu w celu kontroli sprzętu, zaopatrzenia i usług dostarczonych w ramach środka pomocy, lub dowolne inne formy niezależnego przekazywania informacji. Po zakończeniu stosowania środka pomocy przeprowadzana jest ewaluacja końcowa, aby ocenić, czy środek pomocy przyczynił się do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Artykuł 6

Sprawozdawczość

W okresie realizacji Wysoki Przedstawiciel przedstawia KPiB półroczne sprawozdania z realizacji środka pomocy, zgodnie z art. 63 decyzji (WPZiB) 2021/509. Administrator do spraw środków pomocy regularnie informuje Komitet Instrumentu ustanowiony decyzją (WPZiB) 2021/509 o realizacji dochodów i wydatków zgodnie z art. 38 tej decyzji, w tym poprzez dostarczanie informacji na temat zaangażowanych dostawców i podwykonawców.

Artykuł 7

Zawieszenie i zakończenie

1. KPiB może podjąć decyzję o całkowitym lub częściowym zawieszeniu realizacji środka pomocy zgodnie z art. 64 decyzji (WPZiB) 2021/509.
2. KPiB może również zalecić Radzie zakończenie środka pomocy.

Artykuł 8

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 1 grudnia 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA